

Висновки. Отже, в даний час ринкові (соціально-демографічні зміни, ситуація на ринку праці) та економічні проблеми (скорочення обсягів виробництва, зниження життєвого рівня) не дають можливості своєчасно надавати належну увагу працівникам з трудовим досвідом, кваліфікацією, професійними знаннями та навичками, високою творчою активністю та підприємницькими здібностями. А тому підготовка кадрів в області здійснюється дуже повільними темпами, тоді як освіта і професійна підготовка (набуття професійних знань і навичок) кадрового потенціалу є основою ефективного розвитку аграрних підприємств. У зв'язку з цим необхідно постійно формувати інформаційні масиви про стан кадрового потенціалу, сприяти навчальним закладам, спеціалізованим підприємствам і організаціям у створенні сучасних навчальних корпоративних центрів або навчати кадри безпосередньо на робочих місцях з використанням прогресивного обладнання, комп'ютерних систем, особливо при підготовці фахівців для підприємств малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел

1. Егоршин А.П. Управление персоналом / А.П. Егоршин. – Н. Новгород: НИМБ, 1997. – 607 с.
2. Управление персоналом организации: Учебник / Под ред. А.Я. Кибанова. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 638 с.
3. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Н.В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
4. Статистичний щорічник Хмельницької області за 2008 рік / За ред. В.В. Скальського. – Хмельницький. – 442 с.

Анотація. *Исследуется проблема обеспечения аграрного производства кадровым потенциалом и определяется его роль в эффективном развитии аграрных предприятий в сложных рыночных условиях. Установлено, что образование и профессиональная подготовка являются основой для формирования и использования кадрового потенциала.*

Ключевые слова: *кадровый потенциал, формирование, профессионально-квалификационная подготовка, квалифицированные кадры, аграрные предприятия, эффективное развитие.*

Summary. *In this paper the problem of agricultural production and human resources is determined by its role in the efficient development of agricultural enterprises in difficult market conditions. Found that education and training is the foundation for the formation and use of human resources.*

Key words: *human resources, formation, vocational qualification training, skills, agricultural enterprises, efficient development.*

УДК 657.471:004:631.3

О.О. Германовська, аспірант ПДАТУ

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ

Розглядаються теоретичні основи застосування комп'ютерних технологій в обліку, завдяки яким він стає більш швидким, зручним, точним, легким для освоєння та використання, розкривається сутність і обґрунтовується необхідність ведення автоматизованого бухгалтерського обліку витрат на підприємствах сільськогосподарського машинобудування. Висвітлено переваги та головні аспекти впровадження програмних продуктів для здійснення раціональної автоматизації обліку витрат, а також вимоги, яких повинні дотримуватись підприємства при впровадженні автоматизованого обліку. У статті приділяється увага результатам, які очікують отримати підприємства після запровадження автоматизованого обліку витрат та факторам, які гальмують впровадження програмних продуктів на підприємствах сільськогосподарського машинобудування.

Ключові слова: *бухгалтерський облік, витрати, підприємство, сільськогосподарське машинобудування, автоматизація, інформаційні технології, програмний продукт.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Здійснення ефективного управління підприємством сільськогосподарського машинобудування та отримання повної і достовірної інформації, необхідної для контролю за витраченими ресурсами, неможливе без автоматизації обліку витрат підприємства.

Успішний розвиток підприємства зумовлений такими вирішальними факторами як точність та оперативність надання інформації. Застосування автоматизованих бухгалтерських систем не лише полегшує роботу бухгалтера, а й сприяє підвищенню достовірності обліку та дозволяє також відкриває значні можливості для керівників підприємств у процесі прийняття рішень. Тому автоматизація обліку витрат з метою постійного зниження їх величини стає однією із актуальних задач системи управління на підприємствах сільськогосподарського машинобудування.

Проте застосування автоматизованого обліку витрат на підприємствах сільськогосподарського машинобудування залишається на досить низькому рівні або взагалі відсутнє. Фізично і морально застарілі інформаційні системи, різноманітний набір програм та окремих автоматизованих робочих місць не в змозі забезпечити керівників оперативною і достовірною інформацією, яка необхідна для прийняття ефективних управлінських рішень. Це зумовлено недостатнім забезпеченням інформаційними технологіями і вимагає проведення значної навчальної та організаційно-методичної роботи.

Комп'ютеризація обліку витрат на підприємстві охоплює широке коло трудомістких операцій. До них відносять: групування виробничих витрат за напрямками витрачання, визначення нормативної (планової) та фактичної собівартості продукції, напівфабрикатів і незавершеного виробництва, облік відхилень від норм витрат, зведений облік витрат на виробництво, відображення на рахунках синтетичного обліку кореспонденції рахунків [2, с. 488].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідження в сфері автоматизації бухгалтерського обліку ускладнюються тим, що вимагають від фахівців компетентності як у сфері бухгалтерського обліку, так і у сфері інформаційних технологій. Саме тому проблемами комп'ютерних технологій в обліку почало займатись все більше науковців, серед яких Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, К.Е. Каллас, М.І. Козак, В.І. Похіленко, Е.П. Романова, В.Д. Шквір, А.Г. Загородній, В.В. Сопко, О.С. Височан та багато інших вітчизняних та зарубіжних вчених.

Постановка завдання. Метою даної статті є обґрунтування теоретичних і практичних положень автоматизації обліку витрат та розробка рекомендацій щодо їх впровадження та раціонального застосування на підприємствах сільськогосподарського машинобудування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією із важливих для підприємств сільськогосподарського машинобудування є проблема вдосконалення системи обліку витрат шляхом застосування інформаційних систем та комп'ютерних технологій в організації обліку. Впровадження автоматизованого бухгалтерського обліку витрат сприяє підвищенню рівня оперативності та точності облікової інформації, що використовується ширше, ніж при ручній обробці даних, зменшенню обсягу рутинних операцій, прискоренню опрацювання даних первинних документів, автоматизації формування звітних форм і розрахунків, поглибленню аналітичного обліку, а також дозволяє відмовитись від користування типографськими бланками первинних документів і звітності, проте пов'язане з капітальними витратами та є достатньо трудомістким процесом. Тому такий перехід до автоматизованого обліку потрібно організувати поступово, починаючи з нового звітного періоду. Перш за все підприємство має визначитися з обсягом та переліком документації, яка має вестися в електронному вигляді. Такий перехід дозволяє позбутися ряду помилок, які виникають при використанні паперових носіїв. На підставі введених даних автоматично здійснюється групування дебетових та кредитових оборотів за синтетичними й аналітичними рахунками, визначається сальдо, формуються оборотні відомості і звітність, роздруковуються різні первинні документи. Вихідну інформацію подають у вигляді друкованих реєстрів окремими рахунками бухгалтерського обліку [1, с. 123].

Характерною ознакою для автоматизації обліку витрат підприємств сільськогосподарського машинобудування є те, що значною мірою використовуються дані, отримані на інших ділянках механізованого обліку. Це означає, що автоматизація повинна охоплювати усі ділянки оперативного обліку. Тобто повинен здійснюватись щоденний контроль за витраченими матеріальними, трудовими та грошовими ресурсами, а також за результатами їх застосування.

Головний фактор, який в умовах кризи гальмує попит на інформаційні технології з боку машинобудівних підприємств – різке зниження доходів від реалізації продукції і, як наслідок, перегляд бюджетів на автоматизацію. Проте підприємства сільськогосподарського машинобудування починають все більше звертати увагу на вирішення завдань, які дозволяють дати швидку економію ресурсів, скоротити непродуктивний персонал. Це, перш за все, завдання автоматизації обліку витрат підприємства, що дає як короткострокову, так і довгострокову вигоду, дозволяючи економити час та кошти, а також своєчасно приймати ефективні управлінські рішення. Крім того, запровадження автоматизованого обліку витрат на підприємствах сільськогосподарського машинобудування дозволяє вирішувати такі основні завдання:

- одержання оперативної інформації про витрати виробництва та здійснення їх аналізу;
- групування та систематизація витрат;

- узагальнення даних про витрати за підрозділами, видами продукції тощо;
- визначення, аналіз та обґрунтування собівартості виробленої продукції, складання звітних калькуляцій;
- перевірка виконання планів і виявлення резервів скорочення витрат;
- оперативне одержання паперової копії будь-якого документа;
- виконання складних математичних розрахунків;
- виявлення та усунення недоліків організації виробництва та матеріально-технічного забезпечення, спрямованого на максимальну економію матеріальних і трудових витрат та на підвищення продуктивності праці.

На сьогоднішній день в Україні існує значний обсяг програмних продуктів, призначених для автоматизації бухгалтерського обліку, в тому числі й для ведення ефективного обліку витрат підприємства. Серед них найпоширенішими є “1С:Бухгалтерія”, “Парус-Предприятие”, “Галактика”, “БЭСТ”, “Фінанси без проблем”, “Fin Expert” та багато інших. Слід зазначити, що кожна автоматизована інформаційна система, незалежно від функціональних можливостей (останні можуть суттєво різнитися – від розв’язування однієї задачі чи їх комплексу до виконання всієї сукупності завдань щодо діяльності об’єкта), містить у собі всі головні структурні елементи. Так, у будь-якій автоматизованій інформаційній системі обліку неодмінно присутні функціональна та забезпечувальна частини, елементи технічного, інформаційного, програмного та іншого забезпечення. При цьому автоматизована інформаційна система обліку не створюється водночас і повністю, вона постійно розвивається і модернізується, що висуває певні вимоги до її створення та впровадження [4, с. 43].

Найбільш розповсюдженими серед програм автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах сільськогосподарського машинобудування та адаптованими до української системи ведення обліку є програмні пакети “1С:Бухгалтерія” та “Парус-Предприятие”.

“1С:Бухгалтерія” – це універсальна програма масового призначення для автоматизації бухгалтерського обліку, яка цінується за рахунок своєї відмінної адаптації до будь-яких специфічних особливостей, що робить можливим широке застосування і використання програми на підприємствах сільськогосподарського машинобудування. Дана бухгалтерська програма має ряд переваг в порівнянні з іншими програмними продуктами. Вона є комплексним програмним продуктом, який передбачає охоплення процесу ведення бухгалтерського обліку від запису господарських операцій до складання фінансової звітності, а за рахунок гнучкості конфігурації може бути налаштована відповідно до конкретних вимог підприємства. Проте одним з основних недоліків є висока ціна програми “1С:Бухгалтерія”.

“Парус-Предприятие” – це проста, зручна, але в той же час багатофункціональна система, що дозволяє автоматизувати бухгалтерський облік. Серед основних переваг системи можна виділити простоту освоєння, широкі функціональні можливості, високу надійність функціонування, налаштування під різні типи підприємств, скорочення витрат на автоматизацію шляхом вибору оптимальної для підприємства комплектації з можливістю її подальшого нарощування, можливість аналізу облікових даних та інформації в базі даних. Встановлення пакету “Парус-Підприємство” є дещо дешевшим в порівнянні з пакетом “1С:Бухгалтерія”, проте набуло меншого поширення серед підприємств сільськогосподарського машинобудування.

Оскільки кожен проект автоматизації багато в чому унікальний, його треба запроваджувати, виходячи з потреб та цілей, які ставить перед собою кожне підприємство, а також враховувати відмінності між побудовою вітчизняного та зарубіжного бухгалтерського обліку. Зараз і підприємства сільськогосподарського машинобудування стали помітно більше звертати увагу на вітчизняні системи, тому що вартість їх впровадження та володіння істотно менша західних. Правильно обраний програмний продукт має сприяти зменшенню витрат і підвищенню прибутковості бізнесу, що досягається за рахунок зниження витрат матеріальних запасів, скорочення термінів виконання замовлень, підвищення якості продукції та робіт, рівномірності і повноти завантаження устаткування і персоналу, зниження витрат на продукцію і накладних витрат, зниження трудомісткості і підвищення ефективності процесів планування, обліку і контролю, підвищення оперативності управління. Сучасні інформаційні системи дають можливість моделювати витрати на виробництво, завдяки чому забезпечується прийняття оптимальних управлінських рішень.

При запровадженні автоматизованого обліку витрат на підприємствах сільськогосподарського машинобудування необхідно дотримуватись певних вимог, серед яких слід виділити наступні:

- відповідність діючим міжнародним, державним, промисловим стандартам;
- сумісність з іншими системами, які використовуються підприємством;
- можливість підвищувати ефективність роботи системи без доробок, а за рахунок більш потужних технічних засобів;
- створення системи в єдиному ключі;
- відсутність дублювання виконуваних функцій.

Висновки. Отже, впровадження автоматизованого обліку в ринкових умовах господарювання дозволяє підприємствам сільськогосподарського машинобудування більш оперативно вести бухгалтерський облік, виводити оперативну інформацію за певний період часу, а також сприяє швидкому пошуку і виведенню необхідної економічної інформації, автоматизації складання бухгалтерських і фінансових звітів, зменшенню трудомісткості облікових робіт і кількості допущених помилок, що сприяє економії підприємством часу та коштів, а головне – своєчасному прийняттю ефективних управлінських рішень.

При виборі програмного продукту для автоматизації обліку витрат на підприємствах сільськогосподарського машинобудування вимоги до нього висувуються стандартні. Насамперед обране програмне забезпечення повинно швидко і якісно виконувати бухгалтерську роботу, вчасно видаючи потрібну інформацію та коштувати дешевше за імпортні продукти. Серед переваг впровадження автоматизації обліку витрат на підприємствах сільськогосподарського машинобудування слід виділити оперативне та точне визначення фактичних витрат за елементами та статтями, контроль за доцільним і раціональним використанням трудових, матеріальних, грошових ресурсів, виявлення невикористаних резервів для зниження затрат, скорочення витрат часу на калькулювання ціни продукції.

Раціональне застосування автоматизованого бухгалтерського обліку сприятиме управлінню точною інформацією, що дозволить приймати оперативні та ефективні рішення для зміни величини та структури витрат, а також дасть змогу ефективно використовувати ресурси, які знаходяться у розпорядженні підприємств.

Список використаних джерел

1. Загородній А.Г., Партин Г.О., Пилипенко Л.М. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики. – К.: Знання, 2007. – 550 с.
2. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" /Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В. Давидюк, Т.В. Шахрайчук, За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир: ПП Рута, 2002. – 544 с.
3. М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Л.Г. Панченко та ін., Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – К.: Алерта, 2007. – 979 с.
4. Писаревська Т. А. Інформаційні системи обліку та аудиту: Навчальний посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 369 с.
5. Терещенко Л. О., Матієнко-Зубенко І.І. Інформаційні системи і технології в обліку: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 187 с.
6. Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. Інформаційні системи і технології в обліку. – К.: Знання, 2007. – 439 с.

Аннотація. *Рассматриваются теоретические основы применения компьютерных технологий в учете, благодаря которым он становится более быстрым, удобным, точным, легким для освоения и использования, раскрывается сущность и обосновывается необходимость ведения автоматизированного бухгалтерского учета затрат на предприятиях сельскохозяйственного машиностроения. Освещены преимущества и главные аспекты внедрения программных продуктов для осуществления рациональной автоматизации учета расходов, а также требования, которых должны придерживаться предприятия при внедрении автоматизированного учета. В статье уделяется внимание результатам, которые ожидают получить предприятия после внедрения автоматизированного учета затрат, и факторам, которые тормозят внедрение программных продуктов на предприятиях сельскохозяйственного машиностроения.*

Ключевые слова: *бухгалтерский учет, затраты, предприятие, сельскохозяйственное машиностроение, автоматизация, информационные технологии, программный продукт.*

Abstract. *This article discusses the theoretical foundations of computer technologies in accounting, whereby it becomes more rapid, convenient, accurate, easy to master and use, reveals the essence and the case for the need of automated accounting costs in the agricultural engineering. Elucidated the benefits and key aspects of the implementation of software for efficient automation of the cost and requirements to be observed when implementing enterprise automated accounting. The article focuses on the results that the company expects to receive after the introduction of automated accounting and cost factors that impede implementation of software products for enterprises of agricultural engineering.*

Keywords: *accounting, cost, enterprise, agricultural machinery, automation, information technology, software product.*